

Morgnarna i sängen med pennan

Berättelse

Många tror att en författare sitter vid ett stort skrivbord hela dagen. Men Astrid Lindgren gjorde inte så. Hon skrev sina böcker i sängen, tidigt på morgonen.

Astrid vaknade ofta klockan sju. I stället för att gå upp stannade hon kvar i sängen. Hon tog fram ett block och en penna. Där, under täcket, började historierna komma. Det var här hon skrev om Pippi, Emil och Bröderna Lejonhjärta.

Men Astrid skrev inte med vanliga bokstäver. Hon använde stenografi. Stenografi är en sorts snabbskrift med små tecken. Hon hade lärt sig det när hon var ung och arbetade på ett kontor. Med stenografi kunde hon skriva nästan lika snabbt som hon tänkte. Det var praktiskt, men det var också nästan hemligt. Nästan ingen annan kunde läsa hennes tecken.

På eftermiddagen satte hon sig vid skrivmaskinen. Då läste hon det hon hade skrivit i blocket på morgonen. Hon skrev rent texten och ändrade ord som inte var bra. Så blev en bok klar, steg för steg.

Astrid skrev på det här sättet i många år. Hon fyllde block efter block. I dag finns mer än 600 av hennes stenografiblock kvar. Forskare arbetar nu med att läsa dem. I blocken kan man se hur berättelserna växte fram – med ändringar, nya ord och idéer som inte kom med i böckerna.

Så började alltså de kända sagorna. Inte vid ett fint skrivbord, utan i en säng, med en penna och ett block, tidigt på morgonen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en författare	en person som skriver böcker
ett skrivbord	ett bord man sitter och arbetar vid
ett täcke	det ligger över en när man sover
ett block	papper man skriver på, häftat ihop
stenografi	snabbskrift med små tecken
ett tecken	ett litet märke man skriver
ett kontor	ett ställe där man arbetar med papper
praktisk	bra och smart att använda
en skrivmaskin	en äldre maskin man skriver text med
skriva rent	skriva en text på nytt, snyggt och färdigt
en forskare	en person som studerar något noga

Läsförståelsefrågor

1. Var och när skrev Astrid sina böcker oftast?
 1. på ett kontor på kvällen
 2. i sängen på morgonen
 3. vid ett skrivbord på natten
2. Varför använde hon stenografi?
 1. för att kunna skriva nästan lika snabbt som hon tänkte
 2. för att andra skulle förstå bättre
 3. för att det var vackert att titta på
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Astrid skrev rent sina texter på en skrivmaskin.
 2. Många andra kunde lätt läsa hennes stenografi.
 3. Astrid lärde sig stenografi på en skola för författare.
4. Vad gjorde Astrid på eftermiddagen? Svara med en mening.
5. Varför var det praktiskt för Astrid att kunna skriva snabbt? Använd texten i ditt svar.
6. Vad kan forskare se i de gamla blocken? Svara med egna ord.

Facit

1. **b)** i sängen på morgonen.
2. **a)** för att kunna skriva nästan lika snabbt som hon tänkte.
3. 1. **Ja** – texten säger att hon skrev rent texten vid skrivmaskinen. **b) Nej** – nästan ingen annan kunde läsa hennes tecken. **c) Det står inte i texten** – hon lärde sig det när hon arbetade på ett kontor, men texten säger inte att det var en skola för författare.
4. Exempel på svar: *Hon satte sig vid skrivmaskinen och skrev rent texten / skrev av blocket och ändrade ord.*
5. Exempel på svar: *Idéerna kom snabbt, och med stenografi hann hon skriva ner dem innan hon glömde dem. (Godkänn rimliga svar.)*
6. Exempel på svar: *De kan se hur berättelserna växte fram – ändringar, nya ord och idéer som inte kom med i böckerna.*

Bedöm de öppna svaren efter innehåll, inte efter exakt formulering. Att skriva av en mening rakt ur texten räcker inte – eleven ska visa att hen förstått.

FÖR LÄRAREN

Tema: arbetsätt, vanor och kreativitet. Den här texten kompletterar Pippi-berättelsen genom att visa *hur* Astrid arbetade. Be gärna eleverna jämföra med sina egna rutiner: när och hur lär de sig bäst?

Diskussionsfrågor

- Astrid hade en fast rutin varje morgon. Har du en rutin som hjälper dig?
- Är det bättre att skriva för hand eller på en dator? Vad tycker du?
- **Skriv (4–6 meningar):** Beskriv hur du själv arbetar bäst. Var, när och hur?

Källor och faktagranskning

- Astrid Lindgrens officiella webbplats: astridlindgren.com (om hennes liv, Pippi och opinionsarbetet)
- Nationalencyklopedin (ne.se): Astrid Lindgren
- Wikipedia: Astrid Lindgren; Pippi Långstrump (roman); Pomperipossa i Monismanien

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Lasse föddes i Köpenhamn 1926. Pippi refuserades av Bonniers 1944 och vann sedan förstapris hos Rabén & Sjögren 1945. Pomperipossa (1976) gällde en marginalskatt på 102 %.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.